

УДК 355.58.001; 351.862.11

Людмила Калиненко,

ORCID iD [0000-0003-2710-1533](https://orcid.org/0000-0003-2710-1533)

Анатолій Слюсар,

ORCID iD [0000-0002-3492-2092](https://orcid.org/0000-0002-3492-2092)

Анатолій Фомін

ORCID iD [0000-0003-0754-1750](https://orcid.org/0000-0003-0754-1750)

Анна Борисова,

ORCID iD [0000-0002-8700-0761](https://orcid.org/0000-0002-8700-0761)

*Інститут державного управління
та наукових досліджень з цивільного
захисту, E-mail: lkalynenko@i.ua*

СПРОМОЖНОСТІ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

<https://doi.org/10.33269/nvcz.2020.1.4-13>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ

Надійшла до редакції:
01.10.2020

Пройшла рецензування:
16.10.2020

КЛЮЧОВІ СЛОВА:

Поняття «спроможності»,
спроможності у сфері
безпеки і оборони,
спроможності у сфері
цивільного захисту, базові
компоненти
спроможностей,
функціональні групи
(інтегровані категорії)
спроможностей, каталог
спроможностей, огляд
цивільного захисту.

АНОТАЦІЯ

Перед фахівцями ІДУ НД ЦЗ поставлена задача реально знайти підходи до зовсім нового напрямку у сфері цивільного захисту – оцінювання спроможностей цивільного захисту та підготовки рекомендації, як ці підходи запроваджують. Це потребує значної роботи щодо визначення нових термінів і понять, формулювання основних функціональних спроможностей цивільного захисту та їх особливостей, дослідження властивостей і вимог до спроможностей, їх систематизації за функціональним призначенням, обґрунтування основних функціональних груп.

З метою визначення поняття «спроможності цивільного захисту» авторами опрацьовано декілька законодавчих та нормативно-правових документів щодо цивільного захисту та національної безпеки і оборони, а також зарубіжних документів, у тому числі НАТО, та матеріалів щодо оборонного стратегічного планування на основі спроможностей стосовно збройних сил. Для здійснення оцінки сучасних і перспективних загроз громадській безпеці, населенню і території від надзвичайних ситуацій, розроблення ефективної моделі протидії злочинам проти громадської безпеки та іншим протиправним посяганням необхідно визначення стану спроможності єдиної державної системи цивільного захисту, функціональних та територіальних підсистем, інших сил цивільного захисту до реагування на можливі надзвичайні ситуації з урахуванням потенційних загроз.

У статті визначено поняття «аналіз спроможностей функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, сил цивільного захисту», «вимоги до спроможностей», «базові компоненти спроможностей», «функціональні групи (інтегровані категорії) спроможностей», «каталог спроможностей цивільного захисту» тощо.

Постановка проблеми. Закон України «Про національну безпеку України» [1]. визначає основи та принципи національної безпеки і оборони, цілі та основні засади державної політики, що гарантуватимуть суспільству і кожному громадянину захист від загроз. Цим Законом запроваджується всеосяжний підхід до планування у сферах національної безпеки і оборони, Також цим Законом визначено, що сили цивільного захисту входять до складу сектора безпеки і оборони є силами безпеки та започатковано проведення

комплексного огляду сектора безпеки і оборони на основі оцінки спроможностей Збройних сил України (ЗСУ) та цивільного захисту (ЦЗ).

Складовою частиною огляду цивільного захисту України, є огляд спроможностей функціональних та територіальних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ).

Вирішення цього питання потребує визначення порядку організації проведення оцінювання спроможностей як

елементу планування на основі спроможностей з урахуванням підходів, прийнятих у державах – членах НАТО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З метою визначення поняття «спроможності цивільного захисту» авторами опрацьовано ряд законодавчих та нормативно-правових документів, щодо цивільного захисту та національної безпеки і оборони, зарубіжних документів, зокрема документів НАТО, та статті щодо оборонного стратегічного планування на основі спроможностей збройних сил [1-13].

Термін «спроможність» у сфері цивільного захисту не визначений та на практиці не використовується. Проте у відповідній постанові Кабінету Міністрів України [2] цей термін знаходить своє місце. Згідно з її вимогами передбачається, що при проведенні огляду громадської безпеки та цивільного захисту відповідними фахівцями здійснюється аналіз, оцінка і уточнення необхідних можливостей (спроможностей) Міністерства внутрішніх справ (МВС) за визначеними сценаріями і ситуаціями, визначення спроможності систем оповіщення до здійснення оповіщення органів управління, сил цивільного захисту та населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, проведення **аналізу спроможностей функціональних та територіальних підсистем ЄДСЦЗ, сил цивільного захисту** щодо ефективності та оперативності реагування на прогнозовані надзвичайні ситуації, наслідки військових конфліктів, здатності оперативно розв'язувати завдання за призначенням.

Таким чином, визначення поняття «спроможності у сфері цивільного захисту», та похідних дефініцій «вимоги до спроможностей», «базові компоненти спроможностей», «функціональні групи (інтегровані категорії) спроможностей», «каталог спроможностей цивільного захисту» та методології і методики проведення огляду безпеки у сфері цивільного захисту на основі оцінки

спроможностей є науковою проблемою, вирішенню якої присвячена ця стаття.

Виклад основного матеріалу. Законодавством України [1,2] визначено, що:

сектор безпеки і оборони – це система органів державної влади, Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних та розвідувальних органів, державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу України, діяльність яких перебуває під демократичним цивільним контролем і відповідно до Конституції та законів України за функціональним призначенням спрямована на захист національних інтересів України від загроз, а також громадяни та громадські об'єднання, які добровільно беруть участь у забезпеченні національної безпеки України;

сили безпеки – це правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України.

стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України – це документ довгострокового планування, що розробляється на основі Стратегії національної безпеки України за результатами огляду громадської безпеки та цивільного захисту і визначає напрями державної політики щодо гарантування захищеності життєво важливих для держави, суспільства та особи інтересів, прав і свобод людини і громадянина, цілі та очікувані результати їх досягнення з урахуванням актуальних загроз.

Таким чином Закон [1] визначає роль і місце сил цивільного захисту у забезпеченні національної безпеки України.

Не менш важливим є законодавчо визначене завдання держави [2] щодо

проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту МВС.

Цей Порядок [2] визначає організаційні, методичні засади підготовки і проведення МВС огляду стану захищеності інтересів людини і громадянина, суспільства і держави від суспільно небезпечних діянь, негативного впливу криміногенної ситуації та стану захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Також Порядок вводить нові терміни та їх визначення: громадська безпека, огляд громадської безпеки, огляд цивільного захисту, також визначає мету огляду громадської безпеки та цивільного захисту і заходи щодо її досягнення.

Серед інших, завданнями огляду громадської безпеки та цивільного захисту, де вперше зазначається термін «спроможність (можливість)» є:

аналіз, оцінка і уточнення необхідних можливостей (спроможностей) МВС за визначеними сценаріями і ситуаціями;

прогнозування вартісних показників можливостей, ресурсів і видатків, що необхідні для забезпечення безпеки держави;

проведення аналізу ефективності інституційних основ єдиної державної системи цивільного захисту, її структури, управлінських та координуючих органів, розмежування повноважень та функцій між суб'єктами забезпечення цивільного захисту, зокрема з урахуванням заходів щодо реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні;

визначення спроможності систем оповіщення до здійснення оповіщення органів управління, сил цивільного захисту та населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, своєчасного та достовірного його інформування про фактичну обстановку і вжиті заходи, у тому числі з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

проведення аналізу спроможностей функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи

цивільного захисту, сил цивільного захисту щодо ефективності та оперативності реагування на прогнозовані надзвичайні ситуації, наслідки військових конфліктів, здатності оперативно розв'язувати завдання за призначенням;

визначення мобілізаційних можливостей ЄДСЦЗ, стану унормування питань фінансового і матеріально-технічного забезпечення заходів цивільного захисту в особливий період, створення та розвитку резерву служби цивільного захисту, унормування механізму проведення цільової мобілізації;

Отже, термін «спроможність (можливість)» та пов'язані з ним категорії потребують категоріально-поняттєвого обґрунтування.

На основі проведеного аналізу [1-13] та власного теоретичного дослідження пропонуємо таку термінологію.

Спроможність – це здатність структурної одиниці (елементу) ЄДСЦЗ або сукупності сил і засобів цивільного захисту оперативно розв'язувати завдання за призначенням (забезпечувати реалізацію визначених цілей) за певних умов обстановки, ресурсного забезпечення та відповідно до встановлених стандартів.

Базові компоненти (складові) спроможностей:

нормативна база – наявність концепцій, стратегій, статутів, положень, настанов, правил застосування, інструкцій та інших керівних документів;

організація – наявність організаційної структури відповідних сил і засобів ЦЗ, які створюють відповідну спроможність;

підготовка – наявність системи підготовки відповідних сил, що створюють певну спроможність, індивідуальна та колективна підготовка керівного складу та фахівців, підготовка органів управління ЦЗ та аварійно-рятувальних -формувань;

ресурсне забезпечення – забезпеченість необхідним оснащенням і технікою, обладнанням, запасами матеріально-технічних засобів (МТЗ) та витратних матеріалів, а також фінансовими ресурсами;

кадрове забезпечення - наявність

належного кадрового потенціалу усіх ланок;

інфраструктура – наявність об'єктів і окремих споруд, призначених для забезпечення виконання силами покладених завдань, а також для розміщення та забезпечення їх життєдіяльності;

сумісність – нормативна, оперативна та технічна сумісність сил і засобів для спільних дій у складі угруповання.

Базові компоненти (складові) спроможностей є визначальними для їх створення, розвитку та оцінювання.

Вимоги до спроможностей – перелік умов (тактичних, технічних, спеціальних, фізичних тощо), критеріїв та показників виконання завдань, що містяться в ситуаціях за сценаріями розвитку загроз та в керівних документах.

Ефект – зміна умов, способів дій та ступеня свободи дій, або ступінь впливу створених (досягнутих) спроможностей (можливостей) на здатність структурної одиниці сил ЦЗ, яка є носієм спроможностей, виконати поставлені завдання.

Імовірний сценарій виникнення та розвитку загрози (небезпечної події), що потребує застосування (залучення) сил та засобів ЦЗ – змодельований або прогнозований розвиток ситуації або подій, що можуть виникнути внаслідок реалізації загроз у сфері цивільного захисту (природних, техногенних явищ) та потребує застосування (залучення) сил і засобів.

Каталог спроможностей цивільного захисту – документ, що містить перелік основних спроможностей (оперативних, технічних, спеціальних, фізичних тощо), опис їх характеристик та вимог до них. Каталог формується для використання в ході планування застосування сил ЦЗ, підготовки сил та проведення навчань, розвитку науки та технологій у сфері ЦЗ, оснащення та техніки, а також для програм державних закупівель.

Функціональні групи (інтегровані категорії) спроможностей:

забезпечення готовності сил ЦЗ –

охоплює інституційні спроможності з ЦЗ менеджменту (керівництва ЄДСЦЗ), підготовки ЄДСЦЗ до дій в умовах НС, генерування сил, менеджменту персоналу та забезпечення соціального захисту рятувальників та членів їх сімей;

співробітництво у сфері безпеки і оборони – охоплює спроможності із забезпечення регіональної безпеки, зокрема шляхом надання (отримання) допомоги з нарощення (розвитку) оперативних спроможностей країн-партнерів, а також спроможностей національних сил і засобів;

розгортання та мобільність формувань ЦЗ – охоплює спроможності засобів доставляння, підготовки сил ЦЗ до висування/перекидання у райони призначення та організації базування з урахуванням визначених термінів готовності;

застосування – охоплює спроможності формувань підрозділів ЦЗ з виконання основних завдань за призначенням як самостійно, так і у складі об'єднаних угруповань;

забезпечення – охоплює спроможності у сфері спеціального, тилового, технічного та медичного забезпечення;

захист населення і територій – охоплює спроможності сил ЦЗ щодо організаційних та інженерно-технічних заходів, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення захисту територій, населених пунктів та суб'єктів господарювання від їх наслідків та небезпеки;

керівництво та управління – охоплює спроможності органів управління ЦЗ державного, регіонального, місцевого та об'єктового рівнів з управління застосуванням сил ЦЗ;

захист та живучість – охоплює спроможності сил ЦЗ щодо забезпечення власного захисту від загроз уражальних факторів НС;

розвідка – охоплює спроможності з ведення розвідки, спостереження та лабораторного контролю на усіх рівнях управління ЦЗ;

стратегічне управління ресурсами –

охоплює інституційні спроможності щодо нормативно-правового забезпечення, здійснення аудиту, інспектування та всеохоплюючого оцінювання (оглядів), розроблення стратегій, планування розвитку спроможностей, організація закупівель, програмного менеджменту та ресурсного забезпечення, бюджетне планування та облік.

Кожна з функціональних груп спроможностей в ході аналізу деталізується. Деталізація має за мету визначення необхідних (наявних) спроможностей на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях. На кожному з рівнів може бути декілька груп (підгруп) спроможностей.

Розподіл спроможностей на групи дозволяє полегшити ідентифікацію та планування їх формування, утримання, нарощування (модернізацію). Така деталізація дозволяє визначити перелік об'єднаних спроможностей та конкретні спроможності (завдання) силами ЦЗ.

Оцінювання спроможностей.
Оцінювання наявних спроможностей здійснюється органами управління ЦЗ усіх рівнів, керівниками структурних підрозділів та організацій в процесі проведення огляду цивільного захисту на основі спроможностей (1 раз на 2-3 роки за рішенням МВС (Голови ДСНС), а також за необхідністю).

Оцінювання здійснюється за усіма базовими компонентами (складовими) спроможностей та передбачає оцінювання:

чинних законодавчих, нормативно-правових, розпорядчих документів, які застосовуються (щодо підготовки, застосування, організації повсякденної діяльності підрозділу (структурного елементу) тощо);

організаційної структури і складу наявних формувань (підрозділів) ЦЗ щодо їх здатності виконувати завдання за кожним імовірним сценарієм НС з необхідним рівнем ефективності;

рівня підготовки особового складу до виконання завдань за призначенням;

забезпеченості необхідними зразками аварійно-рятувальної, пожежної техніки та

аварійно-рятувального та протипожежного обладнання для виконання завдань за прогнозованими сценаріями кризових ситуацій, з урахуванням їх технічного стану та термінів експлуатації;

стану та здатності систем матеріально-технічного забезпечення (логістики), медичного забезпечення до виконання завдань за ситуаціями, у тому числі наявності запасів;

якості спеціальної освіти та науки, її здатності забезпечити належний рівень професійної підготовки персоналу і обґрунтування розвитку та застосування сил ЦЗ;

наявності кваліфікованого та мотивованого персоналу;

наявної інфраструктури і її здатності забезпечувати життєдіяльність формувань (підрозділів) ЦЗ та виконання ними завдань за призначенням.

Процедура оцінювання здійснюється шляхом порівняння необхідних спроможностей для виконання завдань за кожним імовірним сценарієм розвитку кризових ситуацій та наявних спроможностей сил і засобів.

Результатом оцінювання (висновками) може бути:

відповідність наявних спроможностей завданням за сценаріями;

незначне перевищення необхідних спроможностей (більшість наявних сил і засобів можуть використовуватися для вирішення завдань у прогнозованих ситуаціях, решта є надлишковими);

перевищення необхідних спроможностей (близько половини наявних сил і засобів можуть бути використані для вирішення завдань у прогнозованих сценаріях, решта є надлишковими);

суттєве перевищення необхідних спроможностей (тільки незначна частина наявних сил і засобів може використовуватися для вирішення завдань у прогнозованих ситуаціях, решта є надлишковими);

критичне перевищення необхідних спроможностей (наявні сили і засоби взагалі не потрібні для вирішення завдань

за відповідними сценаріями);

незначна нестача необхідних спроможностей (наявних сил і засобів для виконання завдань за відповідними сценаріями);

нестача необхідних спроможностей (близько половини наявних сил і засобів не вистачає для виконання завдань за сценаріями);

суттєва нестача необхідних спроможностей (незначна частина наявних сил і засобів може використовуватися);

критична нестача необхідних спроможностей – повна відсутність наявних сил і засобів для виконання завдань за сценаріями.

Результат оцінювання спроможностей за кожною ситуацією (відповідним сценарієм) зводиться в єдину базу даних з метою визначення комплексу заходів для досягнення необхідних спроможностей.

Зазначений комплекс заходів визначається за базовими компонентами (складовими) спроможностей та можуть містити заходи:

приведення вимог законодавчих, нормативно-правових, розпорядчих документів щодо підготовки та застосування сил ЦЗ у відповідність з вимогами до спроможностей для виконання завдань за сценаріями;

переходу від однієї організаційної структури до нової, що відповідатиме вимогам до спроможностей для виконання завдань за призначенням;

удосконалення системи підготовки персоналу, підрозділів, формувань та органів управління ЦЗ;

належного забезпечення необхідною аварійно-рятувальною та пожежною технікою, обладнанням, МТЗ та витратними матеріалами, а також фінансовими ресурсами;

створення (підтримання) інтегрованої системи логістичного забезпечення, медичного забезпечення, створення, утримання та оновлення запасів МТЗ;

забезпечення належного рівня розвитку освіти та науки, проведення наукових досліджень з проблематики розвитку ЦЗ,

науково-методологічного обґрунтування нових форм та методів організації ЦЗ, виконання аварійно-рятувальних робіт, розробки нових видів (зразків) аварійно-рятувальної та пожежної техніки з урахуванням ресурсних можливостей держави;

удосконалення системи кадрового забезпечення з метою досягнення належного рівня професійної компетентності керівного складу та персоналу, створення мотивації та умов залучення кваліфікованого цивільного персоналу для виконання завдань ЦЗ тощо; удосконалення соціальної та гуманітарної політики;

створення, підтримання та модернізації існуючої інфраструктури;

досягнення доктринальної, оперативної та технічної сумісності складових сил ЦЗ з іншими складовими сектора безпеки та оборони.

За результатами оцінювання також приймається рішення щодо: утримання наявних спроможностей; нарощування (модернізація) спроможностей; формування нових спроможностей; позбавлення від надлишкових спроможностей.

Утримання наявних спроможностей включає проведення заходів за визначеними їх базовими компонентами (складовими) з метою забезпечення необхідного стану і здатності наявних сил і засобів виконувати завдання за прогнозованими сценаріями.

Нарощування (модернізація) наявних спроможностей означає поповнення їх існуючими силами і засобами з метою досягнення достатнього рівня спроможностей для виконання завдань за сценаріями. При цьому можливе якісне оснащення та удосконалення складу і структури існуючих формувань (підрозділів).

Формування нових спроможностей, як правило, вимагає створення нових підрозділів ЦЗ (переформування існуючих), нових видів спеціальної техніки, управління та інших складових

для виконання завдань за прогнозованими сценаріями.

Позбавлення від надлишкових спроможностей підрозділів ЦЗ передбачає: вивільнення їх від виконання окремих функцій; скорочення підрозділів; оптимізацію інфраструктури.

На підставі такого аналізу визначається обсяг ресурсів і їх вартість (потреба в ресурсах) на формування, утримування, нарощування, позбавлення від спроможностей.

Визначені потреби в ресурсах є вихідними даними для середньострокового та короткострокового планування.

Висновки. Таким чином, для здійснення оцінки сучасних і перспективних загроз громадській безпеці, населенню і території від надзвичайних ситуацій необхідно визначити стан готовності центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, до забезпечення громадської безпеки та цивільного захисту на основі визначених спроможностей єдиної державної системи цивільного захисту, сил цивільного захисту до реагування на можливі надзвичайні ситуації з урахуванням потенційних загроз. У статті визначено основні поняття для оцінювання спроможностей цивільного захисту: «аналіз спроможностей функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту, сил цивільного захисту», «вимоги до спроможностей», «базові компоненти спроможностей», «функціональні групи (інтегровані категорії) спроможностей», «каталог спроможностей цивільного захисту» тощо.

За результатами роботи буде розроблено структуру Каталогу спроможностей цивільного захисту та Рекомендації щодо проведення суб'єктами забезпечення цивільного захисту визначення та огляду спроможностей функціональних та територіальних підсистем ЄДСЦЗ, сил і засобів цивільного захисту, що в перспективі має забезпечити

проведення оцінювання спроможностей ЦЗ, як елементу планування на основі спроможностей з урахуванням підходів, прийнятих у державах - членах НАТО, а також формування в ЄДСЦЗ, органах управління, установах, організаціях спільного розуміння щодо підходів до впровадження такого планування та порядку його здійснення.

Результати проведених досліджень свідчать про необхідність створення нормативно-правової бази у цій сфері, починаючи з понятійного апарату, механізму визначення та оцінювання спроможностей ЦЗ, формулювання єдиної термінології, принципів та завдань, порядку застосування визначених процедур, моніторингу та розвитку спроможностей у процесі поступового переходу на відповідну методологію планування на основі спроможностей ЦЗ.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2469-19> (дата звернення 20.10.2020).
2. Про затвердження Порядку проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ : постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 507 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.10.2020).
3. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 №5403-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5403-17> (дата звернення 20.10.2020).
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України : Указ Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015 // База даних «Законодавство України». / ВР України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/287/2015> (дата звернення: 20.10.2020).
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України» : Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/922016-19832> (дата звернення: 20.10.2020).
6. Про організацію планування в секторі безпеки і оборони України: Указ Президента України від 16 травня 2019 року № 225 // Офіційне інтернет-представництво / Президент України. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2252019-26835> (дата звернення 20.10.2020).
7. Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями : постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 // База даних «Законодавство України» / ВР України : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/368-2004-%D0%BF> (дата звернення 20.10.2020).
8. Про організацію оборонного планування в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України у 2018 році на 2019-2021 роки: наказ від 19 грудня 2017 року № 670 / Міністерство оборони України. URL : https://www.mil.gov.ua/content/nakaz_moy/mou_670_19.pdf (дата звернення: 20.10.2020).
9. Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України / Міністерство оборони України. Київ, 2017. URL : https://www.mil.gov.ua/content/other/Recommendationson_CBP_120617.pdf (дата звернення: 20.10.2020).
10. Оборонний огляд: український вимір 2014 – 2018 : монографія / Ф.Саганюк, А. Павліковський, П. Щипанський та ін. за заг.ред. І. Руснака. Київ: МО та ГШ ЗС України, НУОУ, 2019. 196 с.
11. Henry C. Bartlett, G. Paul Holman, Jr., and Timothy E. Somes The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning, 4th edition. Newport, R.I.: Naval War College Press, 2004. Pp. 17-33.
12. Handbook on Long Term Defence Planning, RTO Technical Report 69. Paris: NATO Research and Technology Organization, April 2003. URL : www.rta.nato.int/pubs/rdp.asp?RDP=RTO-TR-069 (дата звернення 20.10.2020).
13. Guide to Capability-Based Planning, TR-JSA-TP3-2-2004. The Technical Cooperation Program. Joint Systems and Analysis Group. Technical Panel 3. MORS Workshop, October 2004). URL : www.mors.org/meetings/cbp/read/TP-3_CBP.pdf. (дата звернення: 20.10.2020).
14. Tagarev Todor The Art of Shaping Defense Policy: Scope, Components, Relationships (but no Algorithms). Connections: *The Quarterly Journal* 5, no. 1. Spring-Summer 2006. Pp. 15-34. URL: http://procon.bg/bg/system/files/05.1.03_tagarev.pdf (дата звернення 20.10.2020).
15. Поліщук В.Б., Нетесін І.Є., Нестеренко О.В. Інформаційні технології в управлінні оборонними ресурсами: методологічний контекст та приклади практичної реалізації : монографія. Київ УкрНЦ РІТ, 2019.120 с.

REFERENCES

1. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 21.06.2018 № 2469-VIII // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2469-19> (data zvernennia 20.10.2020) [In Ukrainian].
2. Pro zatverdzhennia Poriadku provedennia ohliadu hromadskoi bezpeky ta tsyvilnoho zakhystu Ministerstvom vnutrishnikh sprav : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 22 travnia 2019 r. № 507 // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/507-2019-%D0%BF#Text> (data zvernennia 20.10.2020) [In Ukrainian].
3. Kodeks tsyvilnoho zakhystu Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.10.2012 №5403-VI // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / Verkhovna Rada Ukrainy. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5403-17> (data zvernennia 20.10.2020) [In Ukrainian].
4. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 6 travnia 2015 roku «Pro Stratehiiu natsionalnoi bezpeky Ukrainy : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26 travnia 2015 roku № 287/2015 // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy». / VR Ukrainy. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/287/2015> (data zvernennia: 20.10.2020) [In Ukrainian].
5. Pro rishennia Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 4 bereznia 2016 roku «Pro Kontseptsiuu rozvytku sektoru bezpeky i oborony Ukrainy» : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14 bereznia 2016 roku № 92 // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/922016-19832> (data zvernennia: 20.10.2020) . [In Ukrainian].
6. Pro orhanizatsiiu planuvannia v sektori bezpeky i oborony Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 16 travnia 2019 roku № 225 // Ofitsiine internet-predstavnytstvo / Prezydent Ukrainy. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2252019-26835> [In Ukrainian].
7. Pro zatverdzhennia Poriadku klasyfikatsii nadzvychnaynykh sytuatsii tekhnohennoho ta pryrodnoho kharakteru za yikh rivniamy : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 bereznia 2004 r. № 368 // Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy» / VR Ukrainy : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/368-2004-%D0%BF> (data zvernennia 20.10.2020) [In Ukrainian]. .
8. Pro orhanizatsiiu oboronnoho planuvannia v Ministerstvi oborony Ukrainy i Zbroinykh Sylakh Ukrainy u 2018 rotsi na 2019-2021 roky: nakaz vid 19 hrudnia 2017 roku № 670 / Ministerstvo oborony Ukrainy. URL : https://www.mil.gov.ua/content/nakaz_moy/mou_670_19.pdf (data zvernennia: 20.10.2020) [In Ukrainian].
9. Rekomendatsii z oboronnoho planuvannia na osnovi spromozhnosti v Ministerstvi oborony Ukrainy ta Zbroinykh Sylakh Ukrainy / Ministerstvo oborony Ukrainy. Kyiv, 2017. URL : https://www.mil.gov.ua/content/other/Recommendationson_CBP_120617.pdf (data zvernennia: 20.10.2020) [In Ukrainian].
10. Oboronnyi ohliad: ukrainskyi vymir 2014 – 2018 : monohrafiia / F.Sahaniuk, A. Pavlikovskyi, P. Shchypanskyi ta in. za zah.red. I. Rusnaka. Kyiv: MO ta HSh ZS Ukrainy, NUOU, 2019. 196 s. [In Ukrainian].
11. Henry C. Bartlett, G. Paul Holman, Jr., and Timothy E. Somes The Art of Strategy and Force Planning, in Strategy and Force Planning, 4th edition. Newport, R.I.: Naval War College Press, 2004. Pp. 17-33.
12. Handbook on Long Term Defence Planning, RTO Technical Report 69. Paris: NATO Research and Technology Organization, April 2003. URL : www.rta.nato.int/pubs/rdp.asp?RDP=RTO-TR-069 (дата звернення 20.10.2020).
13. Guide to Capability-Based Planning, TR-JSA-TP3-2-2004. The Technical Cooperation Program. Joint Systems and Analysis Group. Technical Panel 3. MORS Workshop, October 2004). URL : www.mors.org/meetings/cbp/read/TP-3_CBP.pdf. (дата звернення: 20.10.2020).
14. Tagarev Todor The Art of Shaping Defense Policy: Scope, Components, Relationships (but no Algorithms). Connections: *The Quarterly Journal* 5, no. 1. Spring-Summer 2006. Pp. 15-34. URL: http://procon.bg/bg/system/files/05.1.03_tagarev.pdf (дата звернення 20.10.2020).
15. Polishchuk V.B., Netesin I.Ie., Nesterenko O.V. Informatsiini tekhnolohii v upravlinni oboronnymy resursamy: metodolohichniy kontekst ta pryklady praktychnoi realizatsii : monohrafiia. Kyiv UkrNTs RIT, 2019.120 s. [In Ukrainian].

CAPABILITY OF CIVIL PROTECTION

L. Kalynenko, A. Sliusar, A. Fomin, A. Borysova

Institute of Public Administration and Research in Civil Protection, Ukraine

KEYWORDS

capability" concepts, security and defense capabilities, civil protection capabilities, basic capability components, functional groups (integrated categories) of capabilities, capability catalog, civil protection overview.

ANNOTATION

The specialists of *Institute of Public Administration and Research in Civil Protection* are tasked to actually find approaches to a completely new direction in the sphere of civil protection - assessing the capabilities of civil protection and preparing recommendations on how to implement these approaches. This requires significant work on the definition of new terms and concepts, the formulation of the main functional capabilities of civil protection and their features, the study of properties and requirements for capabilities, their systematization by functional purpose justification of the main functional groups.

The purpose of the article is to acquaint the interested audience with new concepts and approaches for the sphere of civil protection. In order to define the concept of "civil protection capability", the authors have worked out a number of laws and regulations on civil defense and national security and defense, as well as foreign documents, including NATO, and materials on defense strategic planning based on capabilities of the armed forces.

To assess current and future threats to public safety, the population and the territory from emergencies, to develop an effective model for combating crimes against public safety and other illegal encroachments, it is necessary to determine the state of the unified state civil defense system, functional and territorial subsystems and other civil defense forces. for possible emergencies, taking into account potential threats.

The article defines the concept of " capability analysis of functional and territorial subsystems of a single state civil protection system, civil protection forces", "capability requirements", "basic components of capabilities", "functional groups (integrated categories) of capabilities", "catalog of civil protection capabilities" etc.
